No. [illegible] 1859.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Zaturdag 30 Julij.

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags. Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is f 3, franco per post f 3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens, op den dag der uitgave.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte of doodbekendmakingen enz., van één tot zes regels f 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent.
Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.
Voor elke plaatsing moet 35 cent voor zegel worden betaald. De betaling geschiedt kontant.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

Uitgifte van vrijdag avond 8 ure.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg, 29 julij.

Wij herinneren den stemgeregtigde ingezetenen dezer gemeente, dat op aanstaanden dingsdag ten raadhuize de inlevering moet geschieden van de stembriefjes, ter verkiezing van een lid van den gemeenteraad, bij herstemming tusschen de heeren mr. D. A. Berdenis van Berlekom en J. P. van Visvliet.

Door den gemeenteraad te Vlissingen is in zijne zitting van 25 dezer tot gemeenteontvanger benoemd, de heer J. B. A. Mabilot, thans secretaris. (Het geheele verslag dier zitting deelen wij hierachter mede.)

† Even als dit eenige dagen geleden te Veere heeft plaats gehad, is heden middag te Vlissingen aan den sergeant N. A. van Caem van het 2de regement infanterie, den sergeant-majoor W. S. Buijs van het korps mariniers en den conducteur der artillerie 2de klasse J. van der Kolk uitgereikt de gouden medaille met daaraan verbondene gratificatie van f 50, ter zake van zes en dertig jarige onafgebroken getrouwe en eerlijke dienst.

Heden middag zou op nieuw beproefd worden om het fregat met schroefstoomvermogen Zeeland te water te brengen. Aan het vaartuig heeft men twee ligters [illegible] bevestigd, ten einde de drukking zoo veel doenlijk te verligten. Wederom zal Zr. Ms. stoomschip Cycloop gebesigd worden, om het vaartuig zoo mogelijk van de helling af te trekken.

Men schrijft ons uit Oostburg 27 julij:

Heden werden alhier ingeleverd en ter beschikking van den majoor kommandant gesteld, de wapenen, ledergoed en verdere equipementstukken, behoorende tot het bataillon no. 4 der rustende schutterij dezer provincie.

Al deze voorwerpen schijnen naar Delft te zullen worden gezonden, ten einde aldaar de zoo noodige reparatien te ondergaan en, voor zoo veel ze onbruikbaar zijn, te worden afgekeurd.

Volgens sommigen zouden ze, na hersteld te zijn, in eene der rijks arsenalen worden gedeponeerd, en volgens een ander gerucht, weder tot de compagnien terug keeren.

Het heeft Z. M. den koning behaagd, aan C. A. Gunkel, kwijtschelding van de doodstraf te verleenen, en die te veranderen in twintig jaren tuchthuisstraf.

Jl. woensdag is te Capelle op den Yssel, de eerste steen gelegd aan eene aldaar te bouwene meekrapfabriek, van de firma Salomonson en co., te Rotterdam. De daarstelling dier groote inrigting wordt in die gemeente, vooral bij het kwijnen van den scheepsbouw, met bijzonder welgevallen gezien.

Men leest in de Nieuwe rotterdamsche courant:

Wij kunnen onzen lezers mededeelen, dat de minister van binnenlandsche zaken afstand heeft gedaan van zijn voornemen, om de telegraaflijn van Rotterdam naar Brouwershaven voor 's rijks rekening over te nemen en aan deze lijn voorloopig geene concurrerende lijnen zal overstellen, ofschoon hij zich het regt daartoe voor den staat, voor het vervolg, bepaaldelijk voorbehoudt.

Dr. Overduyn, secretaris van den raad van bestuur der koninklijke akademie van Delft, wiens pas openbaar gemaakt adres aan den koning bekend is, heeft thans een nader adres aan Z. M. gezonden, met eerbiedig verzoek zijn overijlden stap in deze hem niet toe te rekenen, en zijn vorig adres als niet door hem ingezonden te beschouwen.

Te Dordrecht is, zoo als men weet, voor eenigen tijd besloten een bronzen standbeeld voor Ary Scheffer op te rigten. Daar de gelden daartoe echter nog niet bijeen zijn, wil de commissie eene groote verloting van schilderijen daarstellen, waartoe zij van alle nederlandsche kunstenaars inzendingen wacht.

Behalve de f 500, voor dit doel door mevr. Ristori gegeven, heeft deze nog te Amsterdam gezonden f 100, — voor het fonds van Apollo, f 50, — voor het weduwenfonds van Arti et Amicitia, en f 50, — voor het weduwenfonds van Cæcilia.

Z. M. heeft aan den kommandant der legerplaats te Millingen doen toekomen drie prachtige voorwerpen, zijnde een gouden horologie, een officiersrandsel en eene passerdoos, om als schietprijzen voor de officieren te dienen.

Het Algemeen handelsblad meldt: Omtrent de ramp aan boord van Zr. Ms. kanonneerboot Propatria voorgevallen, (waarvan in ons vorig no. melding is gemaakt) verneemt men nader, dat een der vijf gewonden dingsdag morgen in het hospitaal is overleden. [illegible] kend is het verhaal van ooggetuigen over de verminkingen door het springen van het kanon te weeg gebragt. Naar men verzekert is de ramp niet te wijten aan onvoorzigtigheid van de zijde der manschappen, die het stuk bedienden, *maar moet de oorzaak gezocht worden in de mindere* deugdzaamheid van het stuk; immers zouden de stukken, onlangs in Oost Indie op de Medusa en aan boord van de Amsterdam gesprongen, even als dat van de Propatria, van het zelfde jaartal en van de zelfde fabriek te Luik zijn; ook moeten de stukken van het maandag gesprongen kanon aan kenners de mindere deugdzaamheid van het ijzer in het oog vallend hebben bewezen.

Benoemingen en besluiten.

Vergunning verleend, bij besluit van 23 dezer, aan den heer J. van der Hoeven, opperdirecteur van 's rijks museum van natuurlijke historie en hoogleeraar in de faculteit der wis- en natuurkunde aan de hoogeschool te Leyden, tot het aannemen *der versierselen van ridder der orde van den Zähringer Leeuw*, hem door Z. K. H. den groothertog van Baden geschonken.

Benoemd, bij besluit van 25 dezer, tot rector-magnificus bij de hoogeschool te Groningen voor het akademiejaar 1859—1860, de hoogleeraar mr. B. J. Gratama.

Goedgevonden, bij besluiten van 23, 24 en 25 dezer, den 2den luitenant G. C. R. R. de Graeff, van het 8ste regement infanterie in rang en ancienneteit over te plaatsen bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indie; den kapitein der infanterie A. P. W. Weitzel, die bij besluit van den 7 november 1853, van het leger hier te lande, voor den tijd van vijf jaren is gedetacheerd bij dat in Oost-Indie, en die dezer dagen in Nederland is teruggekeerd, weder bij het leger, en wel bij het 3de regement infanterie te plaatsen; in te willigen de verzoeken van den majoor G. K. C. *Wildeman, van het 2de regement dragonders*, en van den kapitein W. von Wrangel auf Lindenberg, van het regement grenadiers en jagers, tot het aannemen en dragen, eertgemelde van de versierselen der orde van het Zwaard en laatstgenoemde van die van ridder der St. Olaforde, hun door Z. M. den koning van Zweden en Noorwegen geschonken, alsmede van den kapitein der artillerie F. A. T. Delprat, onderdirecteur van 's rijks gieterij van bronzen geschut, van de versierselen van ridder der St. Anna-orde 3de klasse, hem door Z. M. den keizer aller Russen geschonken.

Benoemd, bij het zelfde besluit, voor de dienst in Nederlandsch *Indie, tot ambtenaar van de eerste klasse: mr.* H. F. C. Engelbrecht, mr. H. B. E. C. N. Baermayer von Barienkhofen en mr. C. Canter Visscher; en tot ambtenaar van de tweede klasse: H. L. Köhler, E. S. van Noorden en F. A. A. Ruitenbach.

Vergunning verleend bij besluit van 26 dezer, aan den heer D. van Hoytema, secretaris-generaal van het departement van financien, tot het aannemen en dragen der onderscheidingsteekenen van kommandeur der Medjidie-orde, hem door Z. K. M. den sultan van Turkije geschonken.

Kerk- en schoolnieuws.

Naar wij vernemen, *heeft het Nederlandsche zendeling genootschap* jl. woensdag, door tusschenkomst van den voorzitter der jaarvergadering, den heer Moll, predikant te 's Gravenhage, eene gift van f 5000 ontvangen.

Marine en leger.

De vice-admiraal F. X. R. 't Hooft en de hoofdofficieren van het nederlandsche oefenings eskader, ter reede van Edinburg geankerd, hebben de eer gehad hunne opwachting te maken bij den prins van Wallis, op Holyroadhouse.

— De kapitein J. F. Riesz, van den staf der artillerie, is benoemd tot adjudant voor het materieel der artillerie bij de stapel- en constructie-magazijnen te Delft, in plaats van den kapitein Z. Veeckens.

Afloop verkoopingen en aanbestedingen.

Westkapelle 25 julij.

I. Een huis en gevolgen, verkocht voor f 1378. II. Een partij bouwland, groot 56 roed. 20 ellen, verkocht voor f 675,50. III. Een partij bouwland, groot 35 roed. 90 ellen, verkocht voor f 375,25. IV. Een partij boschland, groot 39 roed. 40 ellen, verkocht voor f 927.

— Woensdag heeft aan het departement van marine de aanbesteding plaats gehad van het bouwen van tien houten schroefstoomflotille-vaartuigen, zonder de stoomwerktuigen, in vijf perceelen. Voor perceel I was de minste inschrijver de heer D. *Borkens, te Gouda, voor f 202,494; II de heer* G. H. Uitenboogaard, te Maassluis, voor f 207,885; III de heer A. van der Hoog, te Amsterdam, voor f 179,675; IV de heer G. H. Uitenboogaard, te Maassluis, voor *f 203,885, die evenwel verzocht* maar met een perceel te worden begunstigd; op hem volgde de heer C. Boelen, te Ridderkerk, voor f 208,188; en V de heer K. Katers, te Groningen, voor f 200,164; bedragende de vijf perceelen te zamen bijna een millioen. Door den minister zal aan de minste inschrijvers binnen den kortst mogenlijken tijd de gunning bekend worden gemaakt.

Thermometerstand.

27	julij.	's avonds	11	ure.	68 gr.
28	„	's morgens	7	„	70 „
	„	's middags	1	„	75 „
	„	's middags	3	„	76 „
	„	's avonds	11	„	70 „
29	„	's morgens	7	„	68 „
	„	's middags	1	„	76 „

Gemeenteraad van Vlissingen.

Zitting van 25 julij.

Voorzitter de heer Cullenfels.

Afwezig de heeren Borghstyn en J. A. Schmidt wegens ongesteldheid, laatstgenoemde met schriftelijke kennisgeving.

De notulen der vorige vergadering worden na voorlezing goedgekeurd.

Alsnu komen de volgende punten in behandeling.

1. Benoeming gemeenteontvanger; tot leden van het stembureau worden benoemd de heeren J. C. Dutilh en Th. van Uije Pieterse. Nadat alsnu in gevolge art. 110 der gemeentewet, de borgtogt van den ontvanger vooraf wordt vastgesteld op f 10000 reëele waarde, wordt tot de benoeming overgegaan. Bij de eerste stemming werd de heer J. B. A. Mabilot met 8 stemmen benoemd, terwijl de heeren T. C. Dommisse 2 en de heer A. H. de Wolff 1 stem verkreeg;

2. aanwijzing van de plaats tot daarstelling van eene school voor on- en minvermogenden. Na uitvoerige discussie wordt op voorstel van den heer Uyttenhooven besloten om nog een plan met begrooting van kosten door den gemeentebouwmeester te laten opmaken tot daarstelling van een gebouw voor de bedoelde school, ter plaatse waar vroeger het stadhuis heeft gestaan, ten einde alsdan in eene volgende vergadering over deze aangelegenheid te delibereren en tot een besluit te komen;

3. betrekkelijk de heffing van plaatselijke belasting op het geslagt, wordt met algemeene stemmen besloten om de deswegen

ingekomen brief van den minister van binnenlandsche zaken, te stellen in handen van de commissie voor het belastingstelsel om deswege een voorstel te doen;

4. wijziging der tarieven van sommige accijnsen. Wordt kennis gegeven dat er ten gevolge der wet van 15 mei ll. (Staatsblad no. 38) waarbij de tarieven van sommige accijnsen gewijzigd zijn, er ook eenige wijzigingen zullen moeten plaats hebben, in het thans voor deze gemeente bestaande tarief voor de heffing van plaatselijke belastingen. Is mede besloten deze zaak te stellen in handen der bovengenoemde commissie ten einde de noodige wijzigingen voor te stellen;

5. overlegging van 5 adressen van J. Kemeling en andere personen om wijziging van art. 42 der verordening van plaatselijke policie. Deze adressen worden gesteld in handen van de commissie voor de verordeningen, tegen wier overtreding straf is bedreigd.

6. Voor notificatie worden aangenomen de navolgende kennisgevingen: *a* van de aan de heeren de Groof en Flander verleende vergunning tot oprigting van eene gasfabriek; *b* dankbetuiging van het alhier gevestigde departement der Maatschappij tot nut van 't algemeen voor de toegestane vermindering aan schoolgelden;

7. overlegging van de verantwoording van burgemeester en wethouders wegens de inkomsten en uitgaven der gemeente over het dienstjaar 1858, benevens de door den gemeenteontvanger aangebodene gemeente rekening met bijlagen, bedragende de ontvangsten eene som van f 128,509.64½, de uitgaven f 116,743,04 en mitsdien het batig saldo f 11,766,60. De genoemde rekening zal overeenkomstig het voorschrift der gemeentewet gedurende 14 dagen ter inzage van een ieder ter lezing worden nedergelegd, zijnde een afschrift daarvan verkrijgbaar tegen betaling der kosten.

Tot het nazien der rekening wordt eene commissie benoemd bestaande uit de heeren Uyttenhooven, Winkelman, J. A. Schmidt en van Uije Pieterse.

Na afloop der werkzaamheden is door den heer van der Os een voorstel gedaan, hetwelk door den heer Ruijsch wordt ondersteund, om het besluit van den gemeenteraad waarbij is bepaald, dat de kermis of jaarmarkt in deze gemeente zal aanvangen op den tweeden dag der week, voorafgaande aan die waarin de jaarmarkt te Middelburg begint en eindigen des saturdags in die zelfde week, te wijzigen, door aan burgemeester en wethouders de faculteit te geven om na goedvinden nog twee nadagen, namelijk den daaraanvolgenden maandag en dingsdag toe te voegen; waarop na eenige discussie is goedgevonden om het voorstel van den heer van der Os voor dit jaar aan te nemen en de kramers en anderen te vergunnen nog twee dagen met hunne kramen en tenten op de markt te mogen blijven staan, doch in eene nadere zitting te overwegen hoedanig voor het vervolg in dezen zal behooren gehandeld te worden en de bestaande bepaling zoo noodig te wijzigen.

Hierna wordt de vergadering gesloten.

Buitenlandsche tijdingen.

Engeland.

Londen 27 julij. Onze dagbladen wederleggen de nota van den franschen Moniteur, en beweren dat de wapeningen der Franschen wel degelijk de engelsche wapeningen noodzakelijk maken.

The morning post bevat eene depeche, meldende dat Sardinie den heer Ambrois tot zijnen gevolmagtigde te Zurich heeft benoemd. Oostenrijk weigerde eenen vertegenwoordiger voor Piemont toe te laten, en eischt dat Piemont eenvoudig zijne goedkeuring hechte aan het tractaat, tusschen Frankrijk en Oostenrijk gesloten.

De hertog van Toscane wil afstand doen van den troon ten behoeve van zijnen zoon, die eene constitutie belooft. De Toscaners evenwel verzetten zich tegen den terugkeer dier dynastie.

The morningherald zegt, dat de grootvorst Konstantijn in de maand september te Londen wordt verwacht.

— Men verzekert dat het ministerie sterk verdeeld is ten opzigte van het vraagstuk der ontwapening en dat, indien de uit Parijs te gemoet geziene mededeelingen, die woensdag of donderdag in een kabinetsraad zullen behandeld worden, de meening der minderheid niet wijzigen, eene ernstige scheuring in het kabinet op handen is. De verdeeldheid schemert zelfs in de ministeriële dagbladen door, want terwijl het eene Engelands deelneming aan een congres wil, verzet het andere zich daartegen.

In elk geval zou de zaak der ontwapening groote bezwaren opleveren, zelfs indien het waar is dat de graaf Persigny een daartoe strekkend voorstel naar Parijs heeft overgebragt en dat keizer Napoleon zich daartoe niet ongeneigd zal betoonen. Want Engeland kan zijne thans in werkelijke dienst zijnde vloot wel in reserve stellen, maar zal het ook de matrozen kunnen huiswaarts zenden, met welke een openbaar contract voor zeven of twaalf jaren gesloten is? En zoo neen, wat zal men dan door ontwapening te verstaan hebben?

— Het weekblad The economist neemt uit de ervaring, sints 1815 opgedaan, aanleiding om Engeland te waarschuwen tegen elke deelneming aan een congres, dat strekken zou om de te Villafranca gestelde vredespreliminairen de sanctie der europesche mogendheden te verleenen. Het blad voert o. a. als drangredenen aan dat Engeland, hetwelk de tractaten van 1815 mede tot stand hielp brengen, de inlijving van Krakau en de scheiding van Noord- en Zuid-Nederland [illegible] heeft kunnen of eigenlijk niet heeft [illegible] [illegible] voor eene regering dan [illegible] aan vastgesteld, welke zij niet voornemens [illegible] te helpen verdedigen, omdat zij ook het beginsel [illegible] huldigt en eerbiedigt.

[illegible]

Het Petersburger Senaatsblad van woensdag bevat het geratifieerde handelsverdrag met China, gesloten te Tien-Tsin. Er zal te Pekin een gezant zijn. De christen-zendelingen zullen onder bescherming der regering staan. Elke maand zal een post tusschen Pekin en Kiachta loopen.

Duitschland.

Weenen 24 julij. Hetgeen van verschillende zijden is gezegd dat aan de groote mogendheden nog niet eens mededeeling is gedaan van den inhoud der tusschen Frankrijk en Oostenrijk gesloten conventie, is bepaald onjuist. De groote mogendheden hebben bereids volledige kennis van de te Villafranca gesloten overeenkomst, en is haar daarvan bereids voor 10 dagen uit Parijs uitvoerige mededeeling gedaan. Even zoo onjuist is hetgeen over het aanstaande congres gezegd wordt. Keizer Napoleon heeft bepaald verklaard, dat hij eene sanctie der vredesvoorwaarden door een congres wenscht, en ook Sardinie heeft daartegen niets in te brengen. Evenzeer is het zeker, dat graaf Walewsky aan lord Cowley de bepaalde verzekering gaf, dat de keizer de directe toetreding van Engeland tot het vredesverdrag voor dringend noodzakelijk hield. Omtrent Rusland weet men dat het, onmiddelijk na het sluiten van den vrede te Villafranca, het voorstel deed tot bijeenroeping van een congres. Bij de betrekkingen, welke tusschen Rusland en Frankrijk bestaan was het te voorzien, dat uit Parijs een toestemmend antwoord zou volgen. Graaf Colloredo, onze gezant te Rome, wordt binnen eenige dagen alhier verwacht, om zich alsdan naar Zurich tot onderteekening van het vredestractaat, te begeven. Hij zal niet meer naar Rome terugkeeren, daar hij, naar men verneemt tot gezant te St. Petersburg is benoemd. Zijn opvolger te Rome is nog niet bekend.

Frankrijk.

Zoo wel in de staatkundige kringen als in die der financiele wereld, begint zich hoe langer hoe meer ongerustheid te openbaren, en men spreekt van een oorlog met Engeland zoo als men in januarij sprak van den strijd met Oostenrijk. De nota van den Moniteur over de wapeningen hier te lande en in Engeland en de redeneringen daartegen van de engelsche dagbladen, de drukke diplomatieke onderhandelingen tusschen de kabinetten van Londen en Parijs, en vooral de aanwezigheid van den heer de Persigny in laatstgenoemde hoofdstad, zijn zoo vele verschijnselen, welke men in ongunstigen zin uitlegt. Intusschen worden ook ontegenzeggelijk magtige hefboomen voor den vrede in het werk gesteld en is er nog geen bepaalde reden voor die ongerustheid.

De Moniteur van donderdag behelst zelfs eene mededeeling welke meer gerustellend is. De keizer heeft namelijk besloten om de legers te land en ter zee in den kortst mogelijken tijd weder op voet van vrede te brengen.

— Het gerucht, dat de keizer aan koningin Victoria een bezoek zal brengen, wint veld. Het voorname doel, dat daarmede door hem wordt beoogd, is, de engelsche natie te bewijzen dat zijne vriendschappelijke gezindheid jegens zijn bondgenoot niet veranderd is. Tot bevesting der alliantie, zal koningin Victoria Frankrijk, gelijk men blijft verzekeren, daarna andermaal bezoeken.

— Woensdag heeft de keizer een bijeenkomst van den vredesraad en eene ministerraad gepresideerd.

— De Moniteur deelt mede dat de keizer den heer Pallavicini ten gehoore heeft ontvangen, die Z. M. een eigenhandigen brief van de hertogin-regentes van Parma heeft overgereikt.

— Er is sprake van onderhandelingen, die aangeknoopt zouden zijn tusschen de maatschappijen tot aanleg en exploitatie der spoorwegen van Lyon naar de Middellandsche zee en Orleans aan de eene, en de fransche en zwitsersche gouvernementen aan de andere zijde, en wel tot het geven van uitvoering aan 't plan tot het graven van een tunnel door den Simplon, ten einde op dat punt eene regtstreeksche communicatie tusschen Frankrijk en Opper-Italie te verkrijgen. Naar men beweert zou deze doorgraving minder moeijelijkheden opleveren en minder tijd kosten dan die van den Mont-Cenis. De genoemde maatschappijen moeten hebben aangeboden zich met de uitvoering dezer werkzaamheden te belasten, op voorwaarde eener subsidie van de fransche, zwitsersche en sardinische gouvernementen.

— Er zijn berigten ontvangen uit Rome van 23 dezer. Daaruit blijkt dat de paus aan den franschen gezant eene buitengewone audientie heeft verleend, welke twee uren geduurd heeft. Partikuliere brieven melden wijders, dat het eerepresidentschap van het nieuwe italiaansche verbond door den paus in beginsel is aangenomen. Het besluit hiertoe werd genomen in eene conferentie, waarin ook de meerderheid der aanwezig zijnde kardinalen [illegible] [illegible] van het eere-presidentschap [illegible].

— Volgens te Marseille ontvangen berigten van Malta, was de vice-admiraal Fanshawe met vijf linieschepen en een fregat den 18 dezer van daar vertrokken, naar men zeide met bestemming naar Napels. De schout bij nacht Mundy, met een linieschip en een fregat, was mede vertrokken. De Cressy en twee kanonneerbooten hadden ook zee gekozen.

Berigten uit Konstantinopel van den 20 dezer melden dat op hoog bevel het vertrek der reserve, ten gevolge van het sluiten van den vrede was uitgesteld. Het nemen eener beslissing in de zaak van den kolonel Couza was uitgesteld tot de aankomst van den heer de Thouvenel. Het officiele blad gaat voort met aan Couza slechts den titel van kolonel te geven. Het zelfde blad beschuldigt de regering van Moldavie van inbreuk te maken op de regten der vreemdelingen, en zegt dat de consuls daartegen collectieve stappen hadden moeten doen.

Le Presse d'Orient deelt eene reeks van klagten mede aangaande het toenemen der roovery en de misdaden, waarvan de christenen het slagtoffer werden, zonder, zoo wordt in die klagten gezegd, dat iets gedaan wordt om daaraan een einde te maken.

Het zelfde blad zegt dat de turksche regering een vast gezantschap te Rome zal vestigen.

Italie.

De Gazeta piemontese deelt eene circulaire mede, door den minister van binnenlandsche zaken aan de gouverneurs en provinciale intendanten verzonden, waarin het volgende voorkomt:

„De kabinetsverandering heeft geene belangrijke wijziging gebragt in den staatkundigen gang van zaken in Sardinie. Het nieuwe ministerie zal voortgaan om in den ruimsten zin de ontwikkeling te bevorderen van de groote beginselen, welke ten grondslag liggen aan ons gemeen regt."

De minister roept de ondersteuning verder in van zijne onderhoorigen om de ontmoedigden tot kalmte te brengen, het geloof en het regt en de vrijheid te versterken en de aangehechte provincien voor te bereiden op de liberale instellingen.

De circulaire besluit met het toezeggen van hervormingen tot uitbreiding van de plaatselijke en provinciale vrijheden.

— Volgens een gerucht zou Piacenza, afgescheiden van het hertogdom Parma, aan Piemont worden toegevoegd [illegible] Gaeta en Mantua een der drie bondsvestingen van Italie worden. Anderen spreken zelfs van eene geheele aanhechting van het hertogdom.

Intusschen blijft men van andere zijde krachtig aandringen op het op den troon herstellen van de onderscheidene vroeger regerende dynastien en zegt men, in strijd met de onlangs medegedeelde bepaalde verzekering dat Frankrijk zich wenscht te onthouden van alle inmenging, dat er reeds een fransch agent met dat doel naar Toscane vertrokken is.

Uit een rapport van den toskaanschen minister van binnenlandsche zaken blijkt inmiddels, dat voorloopig 141 gemeentebesturen, waaronder dat van Livorno en Florence, zich na beraadslaging ten gunste eener aanhechting aan Piemont hebben verklaard. Daarbij zijn in het geheel 809 stemmen vóór en 15 tegen uitgebragt, terwijl die gemeenten een getal van 1,135,863 inwoners vertegenwoordigen.

Zoodra het wetgevend ligchaam zou vergaderd zijn, zullen de andere gemeenten zich verklaren.

— Het officiele blad der in Toscane bestaande regering zegt, in zijn nommer van den 22 dezer: „Het is eene onmogelijkheid dat Leopold II, die zich liever bij de Oostenrijkers scharen dan aan Italies zijde blijven wilde, weder op den troon van Toscane worden geplaatst. Even onmogelijk is het, dat hij worde vervangen door zijnen zoon, prins Ferdinand, die zijne hoedanigheid van Oostenrijker willende ten toon spreiden, tot bij Solferino tegen Italie gestreden heeft en aldaar door het zelve geslagen is.

De Toscaners zijn opgeroepen om vertegenwoordigers te kiezen voor eene vergadering welke over het lot des lands moet beslissen. Die verkiezing is eene zoo gewigtige aangelegenheid dat er voor een volk niets belangrijker kan zijn. Immers daar door moeten wij aan Europa verklaren dat wij nooit weder aan de te Solferino met Italiaansch bloed bezoedelde dynastie willen gehoorzamen, en dat haar terugkeer eene bron van eeuwige ellende en onrust voor Toscane en voor Italie zou zijn."

— Men leest in La patrie: „Men heeft het gerucht verspreid van een protest van generaal Garibaldi tegen het sluiten van den vrede. Weinig voldaan over het plotseling eindigen der vijandelijkheden, heeft Garibaldi zijn ontslag bij Victor Emanuel aangeboden, doch de koning heeft geweigerd het aan te nemen, zeggende, dat een piemonteesch generaal niet vrij was zijn ontslag te geven. Garibaldi heeft niet verder aangedrongen, en zijne epauletten behouden."

[illegible] italiaansche bladen wordt vredelievender dan [illegible] de *Monitore Toscano* het volgende: »De [illegible] niet gewenschte vrede scheen in den beginne [illegible] gevolgen, die men van dien oorlog had verwacht, te [illegible] doen. Langzamerhand is die gedachte echter [illegible] en men ziet thans in, dat de vrede alleen gesloten [illegible] deel des oorlogs voort te zetten. Wat toch wilde men [illegible] oorlog? De italiaansche nationaliteit bevestigen, en thans verklaart keizer Napoleon dan ook in zijne aanspraak aan de groote staatsligchamen van Frankrijk, dat het denkbeeld eener italiaansche nationaliteit voortaan door alle souvereinen van het schiereiland is aangenomen. Die woorden schijnen eene groote verandering in den staat van zaken te beloven.

Napoleon III heeft gelijk gehad, toen hij zeide, dat hij de zaak, welke hij wilde dienen, niet verlaten heeft. Hij bezigt thans andere middelen, maar bedoelt het zelfde; hij wil nog steeds de italiaansche nationaliteit bevestigen; hij is dit werk begonnen met den vrede en zal het met den oorlog eindigen. Redenen, onafhankelijk van zijn wil, hebben hem genoodzaakt [illegible] weg in te slaan, maar hebben hem niet gedwongen halverwege terug te keeren."

De Opinione zegt: »Indien keizer Napoleon voor het gevaar van een algemeenen oorlog heeft moeten wijken, die onvereenig[illegible] met de belangen van Frankrijk; indien het werk onvoltooid is gebleven, zoo koesteren wij evenwel de hoop dat het volkomen zal worden; dit is eene kwestie van tijd. De tractaten van 1815 zijn verscheurd; de rede en de militaire opvoeding der italiaansche bevolking zullen het overige doen. Van haar zal het afhangen of zij de sympathie van Frankrijk zal behouden [illegible] dat de onafhankelijkheid van de provincien tusschen den Mincio en de Adriatische zee [illegible] wordt."

Zeetijdingen.

Aangekomen ter reede van Vlissingen voor Belgie bestemd: [illegible] *Speedwell*, gez. Dench, Londen; *Queen Victoria*, [illegible], Falmouth; *Isabelle*, gez. Beekman, Liverpool; *Perseverance*, gez. Mein, Bordeaux; *Sveadrup*, gez. Potenberg, Riga; *Gustave*, gez. Burmeijer, Monte Video; *Albert Courier de la manche*, gez. Vigot, Requejade; *August*, gez. Olsen, Noorwegen; *Vindolana*, gez. Loren, Alexandrie; *Eduard*, gez. Lous, Liverpool; *South Flotow*, gez. Kent, Falmouth; *John & James*, [illegible] Bells, beide van Liverpool; *Martin* [illegible], gez. Slogden, *John*, gez. [illegible] van Londen; den 28 dezer *Alma*, gez. How[illegible] Wentworth; *Eclipse*, gez. J. Hartley, *Thetis*, gez. W. Gull [illegible], gez. Cooper, *Sylvas*, gez. Murreys, deze vier naar Londen, *Artemas*, gez. Owen Edwards, Marseille; *David Hoadley* gez. Magna, New York; *Othilie*, gez. Facks, Alexandrie.

Handelsberigten.

Amsterdam 29 julij.

In de, op heden door de Nederlandsche handelmaatschappij gehoudene veiling van 74,826 kranjangs suiker, is f 4 a f 4½ boven de in mei besteede prijzen betaald.

Graanmarkten.

Amsterdam 29 julij.

Tarwe en gerst onveranderd.

Raapolie op zes weken f 36¼. Lijnolie op zes weken f 33¼.

Oostburg 27 julij.

Ten gevolge der drukke bezigheden in den oogst was er weinig graan ter markt, de kooplust was daarentegen levendig voor tarwe, rogge en gerst, en deze artikelen gingen dan ook in prijs vooruit. Men kocht de beste tarwe voor f 9 a f 9,10 en iets daarboven, gewone en mindere f 8,50, f 8,75 en f 8,25. Rogge f 5,50 en f 5,80 geboden, doch meest op f 6 gehouden. De beste jarige gerst werd f 6,10 verkocht, gewone en ligte f 6 a f 5,80, van [illegible] monsters aan, beide van geringe kwaliteit, [illegible] nieuwe erwten kwam een partijtje voor, die mooi [illegible] niet droog, er werd f 8,50 voor gevraagd en [illegible]. Van koolzaad was weinig ter markt, en er bestond [illegible] veel vraag [illegible] dan tot f 10. Er werd meest f 10,50 [illegible] voor het beste en redelijke besteed. Paardeboonen en Haver zonder omgang.

Middelburg 28 julij.

De aanvoeren [illegible] waren [illegible], en daar er eene [illegible]lijke vraag bestond [illegible] f 1 per mud boven vorigen weekprijs moeten betalen, voor versending is echter niets gekocht, dan alleen voor consumtie, die dan ook de navolgende [illegible] heeft moeten betalen. Puike nieuwe zeeuwsche tarwe [illegible] naar deugd, mindere f 8,40 a f 8. Dito nieuwe walchersche tarwe f 10, f 9,75 a f 9,50, mindere f 9 a f 8,50. Puike zeeuwsche rogge werd bij uitzondering f 6 de mud verkocht. Jarige gerst niet ter veil. Nieuwe wintergerst waarvan weinig ter veil was, werd de beste aan f 4,60 gekocht, mindere onverkoopbaar. Walchersche witteboonen zeer weinig ter veil en aan f 10 gekocht, voor dito bruine is f 11 betaald, doch weinige waren er ter veil, dito paardeboonen f 7,25 a f 7,50 ook hield men op f 7,75. Nieuwe walchersche groene erwten weinig aangevoerd, puike hadden gaarne koopers aan f 8,60 f 8,50 de mud. Koolzaad waarvan ruim 100 last ter veil, is nagenoeg alles opgeruimd, aan de prijzen van f 9 tot f 10,10 de mud naar deugd en kwaliteit.

» Raapolie f 35,75. Patentolie f 38. Lijnolie f 36,25 per vat op zes weken, op contant f 1 per vat lager. Raapkoeken werden voor f 65 per 1040 stuks verlaten, dito harde Lijnkoeken f 10 per 104 stuks.

Gemiddelde Marktprijzen.

Middelburg 28 julij.

	per ned. mud.		per ned. mud.
Tarwe oude	f —,— à f —,—	Bruineboon.	f —,— à f —,—
Dito nieuwe	- 8,50 à - 10,—	Paardeboonen	- 7,25 à - 7.75
Rogge oude	- 6,— à - 6,—	Gr. erwten .	- 8,— à - 8,60
Gerst wint.	- 4,60 à - 4,60	Kool en raapz.	- 9,50 à - 10,10
Dito zom. .	- —,— à - —,—	Kanariezaad .	- —,— à - —,—
Haver . . .	- —,— à - —,—	Aardappelen	- 3,10 à - 3,30
Boekweit .	- —,— à - —,—		per ned. pond.
Witteboon.	- 10,— à - 10,—	Versche boter	f 1,05 à f 1,25

Middelprijzen van bakbare tarwe f 9,25 en rogge f 6,—.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 29 julij.

Nederland.	Certific. Werkelijke schuld	2½ pct.	63⅛
	dito Nationale dito	3 "	76⅜
	dito dito dito	4 "	96½
	Aand. Handelmaatschappij	4½ "	128⅞
	Obl. Maatschappij van weldadigheid	4 "	—
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5 "	104¼
	Certific. Hope & co.	4 "	[illegible]
	dito dito 1855, 6de serie . .	5 "	100¾
	dito	6 "	65¾
	Aand. spoorweg (afgefourneerd) . .		222
	dito dito (onafgefourneerd) .		—
Polen.	Schatkistobligatien	4 "	80⅛
Spanje.	Obligatien	1½ "	31⅛
	dito binnenlandsche	3 "	41⅜
	Certific. coupons bewijzen		—
	Crediet instelling (gefourneerd) . .		—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek	5 "	59¼
	dito amsterdamsche	5 "	77
	dito nationale	5 "	63⅜
	dito 1847/1852	2½ "	—
	Bank actien	3 "	—
Belgie.	Certificaten bij Rothschild	2½ "	—
Portugal.	Obligatien	3 "	44⅛
	dito nieuwe	3 "	43⅛
Grenada.	dito		16⅜
Venezuela.	dito	2½ "	27⅜
Illinois.	dito	7 "	81¼
Mexico.	dito	3 "	18

Beurs van Londen, 28 julij. ten 12 ure. Consols 94⅞

Beurs van Weenen, 28 julij. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 75.—

Beurs van Parijs, 28 julij. (slotprijzen.) 4½ pct. compt —,— 3 pct. 68,60.

Middelen van vervoer.

STOOMBOOTDIENSTEN.

Tusschen Middelburg en Rotterdam

Uren van vertrek in JULIJ—AUGUSTUS.

Van Middelburg				Van Rotterdam			
Zaturdag	30	's morg.	11,30	Zaturdag	30	's morg.	8,30
Zondag	31	's midd.	12 ure.	Zondag	31	"	8,30
Maandag	1	's morg.	6	Maandag	1	"	9,30
Dingsdag	2	"	6	Dingsdag	2	"	10,15
Donderdag	4	"	6	Woensdag	3	"	10,15
Vrijdag	5	"	6	Vrijdag	5	"	11,30
Zaturdag	6	"	6	Zaturdag	6	"	11,30
Zondag	7	"	7	Zondag	7	"	11,30
Maandag	8	"	7,30	Maandag	8	"	11,30
Dingsdag	9	"	8,30	Dingsdag	9	namidd.	1,30
Donderdag	11	"	10,30	Woensdag	10	's morg.	6 ure.
Vrijdag	12	"	11	Vrijdag	12	"	8,30

Advertentien.

Ondertrouwd:

M. COUVÉE JR.,
van Zierikzee,
en
C. H. VAN DEN THOORN.

Middelburg,
den 28 Julij 1859.

Vlissingen, 26 Julij 1859. Heden ontving ik de droevige tijding van het overlijden van mijnen geliefden Vader, den Heer JUSTUS VAN TOORENENBERGEN, Procureur bij het Provinciaal Geregtshof en de Arrondissements-Regtbank te Utrecht, in den ouderdom van bijna 70 jaren.

J. J. VAN TOORENENBERGEN.

Te Cats op Noord-Beveland overleed 26 Julij 1859, in den ouderdom van bijna tien maanden, ANNA ALETTA GERARDA, geliefd jongste Kind van C. G. SLOTEMAKER, Predikant, en wijlen A. M. SLOTEMAKER — GOBIUS.

Het behaagde Hem die alles regeert en bestuurt naar Zijnen eeuwig wijzen wil, mijne Vrouw SARA DEBORA WONDERGEM door den dood tot zich te nemen, na eene Echtvereeniging van 33 jaren, in den ouderdom van 70 jaren en 9 maanden, tot diepe droefheid van mij en mijne Kinderen.

Men gelieve deze algemeene ook als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

Middelburg, Wm. BROMBACHER.
den 28 Julij 1859.

HET BESTUUR DER GODSHUIZEN is voornemens, op aanstaanden Maandag den 1sten Augustus 1859, eene inzameling van gelden te doen aan de huizen der Ingezetenen, ten behoeve van het Gestícht no. 2 (OUDE MANNEN EN VROUWEN- EN ARMWEESHUIS).

Het nieuw Armweeshuis op de Heerengracht is gebouwd uit de eigene fondsen van dat Gesticht. Om het echter geheel te voltooijen en behoorlijk in te rigten voor de verpleging der Weezen *van alle Godsdienstige Gezindten* die de vereischten missen om in het Burgerweeshuis opgenomen te worden, zijn meerdere gelden benoodigd. Ook bestaat voor het Oude Mannen en Vrouwenhuis dringende behoefte aan de daarstelling van eenige kleine Vertrekken, tot afzonderlijke bewoning door bejaarden of gebrekkigen, wier vorige stand hun belet zich onder de algemeene bevolking te huis te gevoelen. Voor een en ander zal ruim *f* 6000,— vereischt worden.

Onvoorzien is dit niet; doch omstandigheden, onafhankelijk van het Bestuur, hebben de beschikking belet over fondsen welke men gemeend had daarvoor te kunnen aanspreken.

Het Bestuur ziet zich dus gedrongen een beroep te doen op de weldadigheid zijner Stadgenooten, en, waar zijne eigene krachten te kort schieten, hunne medewerking te vragen tot bereiking van het voorgestelde doel.

Het doet dat met *vrijmoedigheid*, om dat het hier geldt eene zaak van algemeen belang: de behoorlijke verzorging en opvoeding van een 80tal ouderlooze Kinderen, wier ligchamelijke en zedelijke vorming en ontwikkeling niet zonder invloed zullen zijn op de maatschappij, waarin zij later zelfstandig zullen optreden.

Het doet dat met *vertrouwen;* niet om dat dit de eerste maal is dat het tot zulk een maatregel moet overgaan, maar om dat de verbetering van het lot van behoeftige Weezen en van Ouden van dagen niemand onverschillig zijn kan, en Middelburgs ingezetenen zich immer bereid toonden nuttige inrigtingen te helpen daarstellen en onderhouden.

De Leden van het Bestuur zullen de vrijheid nemen zich op genoemden dag, tusschen 1 en 4 ure des namiddags, aan de huizen van AL hunne Stadgenooten aan te melden.

Middelburg, 25 Julij 1859.

Het Bestuur voornoemd,
HUBERTUS REKKER, Voorzitter.
WILL. JOH. ZIP, Secretaris Penningm.

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

SPECERIJVEILING van 1859,

te **Amsterdam,** op Dingsdag den 16 Augustus,
bestaande uit:

1100	Vaten	NOTENMUSCAAT,	liggende te	Amsterdam,
560	"	dito	"	Rotterdam,
310	"	FOELIE,	"	Amsterdam
300	"	dito	"	Rotterdam,
1940	Pakken	JAVA KANEEL,	"	Amsterdam,
856	"	dito	"	Rotterdam,
3162	Balen	ZWARTE PEPER,	"	Amsterdam,
2105	"	dito	"	Rotterdam,
38	Kisten	NOTENZEEP,	"	Amsterdam,
3	" inh. 27 Fless.	KANEELOLIE		"
2	" " 24 "	dito	"	Rotterdam.

De verkoop zal geschieden bij Kavelingen, de Notenmuscaat en Foelie elk van 2 Vaten en de overige Goederen zoo als bij de Notitie zal worden aangewezen.

De Directie geeft de verzekering dat zij vóór den 1sten Augustus 1860 geene andere dan bovengemelde Specerijen aan de markt zal brengen.

De Monsters zullen ter bezigtiging worden gesteld den 12, 13, 14 en 15 Julij en gedurende de laatste acht dagen voor de Veiling, terwijl dezelve op den 12 Julij verkrijgbaar zullen zijn.

Amsterdam, 4 Julij 1859.

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

NAJAARS-KOFFIJVEILING,

te Amsterdam, op Woensdag 7 September 1859.

238,707	Balen	**JAVA KOFFIJ,**	ligg. te Amsterdam.
9,450	"	**PADANG**	" " "
4,700	"	**MACASSAR**	" " "
215,048	"	**JAVA**	" te Rotterdam.
250	Vaten	"	" "
36,667	Balen	"	" te Dordrecht.
33,371	"	"	" te Schiedam.
26,067	"	"	" te Middelburg.

De Directie geeft de verzekering dat zij, vóór hare Voorjaarsveiling van 1860, geene andere Java, Padang en Macassar Koffij dan de bovengemelde hoeveelheid aan de markt zal brengen, met uitzondering van beschadigde Koffij, waarvan de verkoop noodzakelijk zal worden geacht.

De Monsters zullen op Woensdag den 10 Augustus verkrijgbaar zijn.

Amsterdam, 28 Julij 1859.

AANBESTEDING.

Op Dingsdag den 2 Augustus 1859, des namiddags ten twee ure, zal door den Kerkeraad van **Aagtekerke** publiek worden aanbesteed:

De gedeeltelijke vernieuwing van het LEIJEN DAK der KERK,

Informatien zijn te bekomen bij den Kerkelijken Ontvanger aldaar.

AANBESTEDING.

HET KERKBESTUUR der R. K. Gemeente **Nieuw-Namen**, Gemeente **CLINGE** (Zeeland), zal op Dingsdag den 9 Augustus 1859, des namiddags ten twee ure, in de Herberg HET SCHIPPERSHUIS, bij J. GROENINKX, te **Nieuw-Namen**, openbaar aanbesteden:

HET BOUWEN VAN EENE

Nieuwe KERK met TOREN,

waarvoor de Stoffen tot bouwen meest alle door het Kerkbestuur zullen worden geleverd.

Het Bestek met de Teekening zal van heden af ter inzage liggen in de genoemde Herberg.

Daags vóór de aanbesteding zal de aanwijzing geschieden in loco.

Het Kerkbestuur voornoemd,
De Voorzitter, G. PRAET.
De Secretaris, P. F. DE MEURICHY.

UIT DE HAND TE KOOP

een op het beste gedeelte van Middelburg staand, van alle gemakken voorzien, **ruim HUIS**, met daarachter gelegen fraaijen **Tuin.** Adres Heerengracht, M no. 25 en 26.

Die genen welke genegen zijn hunne **MEEDE** ter bereiding te zenden in de **Meestoof Middelburg**, gelieven daarvan aangifte te doen, vóór den 1 October aanstaande, bij den ondergeteekende.

Middelburg, 25 Julij 1859. A. J. HAMAN.

FABRIEK VAN
Glazen Dakpannen.

DORDRECHT.

GEBOGEN GLASRUITEN voor **Gebouwen, Rijtuigen, Kasten** enz., waarvoor bekroond op de Provinciale Tentoonstelling van ZUID-HOLLAND 1858, worden, naar op te geven bogt, grootte en vorm, goed bewerkt en tot billijke prijzen spoedig vervaardigd en afgeleverd.

J. J. B. J. BOUVY,
Handelaar en Fabriekant in
VENSTERGLAS.

De ondergeteekenden berigten bij deze hunnen geëerden Begunstigers, dat met 1 Augustus eerstk. de **VLEESCHHOUWERIJ**, onder de Firma van LADENBERG & VAN DE KAMER uitgeoefend, zal worden ontbonden, en dat de liquidatie der genoemde Firma aan H. J. VAN DE KAMER wordt overgelaten.

Middelburg, 28 Julij 1859.

LADENBERG & VAN DE KAMER.

Ingevolge het uittreden van H. J. VAN DE KAMER, berigten de ondergeteekenden, dat zij met 1 Augustus e. k. de **VLEESCHHOUWERIJ**, tot 31 Julij jl. onder de Firma van LADENBERG & VAN DE KAMER gedreven, zullen voortzetten onder de Firma van LADENBERG & VAN STRAATEN, zich bij voortduring in de gunst en het vertrouwen hunner Stadgenooten aanbevelende.

Middelburg, 28 Julij 1859.

LADENBERG & VAN STRAATEN.

Adres: Langendelft, A no. 93
" Wagenaarstraat, D no. 77.

In eene der Steden van Zeeland WORDT GEVRAAGD in eene drukke zaak, een van goede Getuigschriften voorziene **BROODBAKKER,** om als **Baas** de zaak uit te oefenen, benevens een bekwame ongehuwde **Bakkersknecht.** Adres met franco Brieven onder lett. M. bij de GEBRs. MILBORN, Vlasmarkt.

Een **Broodbakkersknecht** benoodigd bij de Wed. CORNELIS NORTIER, te Oostburg, hetzij om dadelijk of met 1 November aanstaande in dienst te komen.

WORDT GEVRAAGD

TE AXEL, tegen goed loon, om dadelijk in dienst te treden, eene bekwame en fatsoenlijke

DIENSTMEID,

boven de 25 jaren oud, die geschikt is om met den Pot om te gaan en voorzien van goede getuigen.

Zich te vervoegen, liefst in Persoon, bij den Boekhandelaar J. J. VAN SPANJE, te **Axel.** Brieven franco.

Met November eene **Werkmeid,** die goed kan Naaijen en met de Wasch omgaan, benoodigd bij Mevrouw GERLACH — PICKÉ.

DRIE SPUITEN.

Van af Maandag den 1 Augustus 1859, gedurende de Kermis, OPRUIMING van **Mantelets; Mantilles, Neteldoeken** en andere Zomerstoffen.

J. H. UCHTMANN.

F. BISCHOFER,

UIT TYROL,

Kalverstraat, E 17, te Amsterdam,

Berigt aan het geachte Publiek, dat hij weder gearriveerd is met een uitgezocht en zeer groot assortiment

Gemslederen, Privat-Glacé, Zijden en Garen HANDSCHOENEN,

alsook vele soorten van **Bretels** en meer andere tot dit vak behoorende artikelen. Alles tot de minstmogelijke prijzen.

Is geplaatst op de Heerenbeurs, bij het Telegraaf-kantoor.

Bij **H. J. MARTIJN,** Korte Noordstraat, L 88, is ruim voorhanden eene ruime sortering **Kinderspeelgoederen,** waaronder mooije Porseleinen-, Tinnen en Houten (ongeschilderde) Serviezen enz., fijne en andere Zeepen, Eau de Cologne, Eau de Mus, Eau de Vie, Ambrée enz.; — Kleer-, Hoofd-, Tafel-, Tand- en Nagel-, Zak-, Zijden- en Fluweelborstels; diverse soorten Houten Witte gesneden Dieren; en een aantal andere Artikelen, te veel om te noemen, tevens zijnen geëerden Begunstigers de verzekering gevende, wat prijs en kwaliteit betreft, bij best met den Vreemde kan concurreren.

GROEPEN, BEELDEN, VAZEN ENZ.

De ondergeteekende berigt de geachte Ingezetenen dezer Stad en omstreken, dat hij gedurende de Kermis te Middelburg, in een Kraam op de Beurs, zal zijn uitgepakt met eene fraaije Collectie **BEELDWERK,** benevens voor HH. Schilders en Teekenmeesters, voor Akademiën en Instituten, eene massa der nieuwste Fragmenten voor Studie.

[illegible] MASTAADE, van 's Hage.

De ondergeteekende heeft de eer het geëerde Publiek te verwittigen dat hij alhier is gearriveerd met zijn expresselijk daartoe ingerigt Attelier tot het vervaardigen van **Panotypie en Photographie PORTRETTEN,** welke boven anderen in zuiverheid uitmunten.

Hij durft zich vleijen het zoo ver in de kunst gebragt te hebben tot het vervaardigen van Portretten, Familiegroepen, Landschappen enz., op Glas en Papier, dat een ieder die zijn Attelier met een bezoek vereert, hetzelve hoogst voldaan zal verlaten, zoo wel wegens netheid van uitvoering als billijkheid van prijs.

Is geplaatst op de Groenmarkt, over Jufvr. WINNING.

E. M. DE GROOT.

Bovengenoemde is ook aan huis te ontbieden.

DE WEDUWE D. J. VISSER

Maakt bij deze aan hare geëerde Begunstigers bekend dat zij heden is gearriveerd met haar van ouds bekend **Friesch WAFELKRAAM,** en geplaatst op de Markt, de eerste Kraam aan af de Vlasmarkt, tegenover den Rooden Toren; zich minzaam in UEd. gunst en recommandatie aanbevelende.

DE WEDUWE MARTINUS VISSER

Berigt bij deze aan hare geëerde Begunstigers dat zij weder alhier gearriveerd is, en staat met haar van ouds bekend **Wafelkraam** op de Groote Markt, regt voor de Heeren Societeit. — Zij beveelt zich op nieuw aan, en zal trachten de gunst die haar veertig jaren is ten deel gevallen zich voortdurend waardig te maken.

NB. Die van hare Wafelen gebruik wil maken gelieve wel attent te wezen dat de naam WED. MARTINUS VISSER voluit op de deur der Kraam staat.

Van harentwege wordt niet langs de huizen geleurd.

L. [illegible]

Maakt het geëerde Publiek en zijne Begunstigers bekend, dat hij, door het niet arriveren van twee Kramers, door den Marktmeester, geadsisteerd door den Commissaris van Policie, op last van den Burgemeester, zijne gelootte Staanplaats no. 5 heeft moeten verwisselen met no. 3, voor de Heeren Societeit.

Beveelt zich minzaam in de gunst aan.

J. PORTON

Maakt aan het geëerde Publiek bekend dat hij is geplaatst, met zijn wel ingerigt en met Gas verlicht **BROEDERKRAAM** over het Koffijhuis de Eendragt.

Mogt hij vele jaren de gunst van het Publiek ondervinden, thans zal hij trachten door eene goede bediening de achting van zijne Begunstigers waardig te blijven.

A LA BELLE VUE (*Groote Abeele*).

Zondag 31 Julij 1859

GRANDE SOIRÉE MUSICALE ET VOCALE,

DOOR DE FAMILIE

SINO — MAURICE en KOMIEKZANGER HERMANNS.

Aanvang 6½ ure.

SALON DES VARIÉTÉS

van [illegible]

In den Schouwburg op het Molenwater.

Maandag 1 Augustus: DE BEURSSPECULANT, of **het leven van Teeuwis Knokkel de Kruidenier,** nieuwe vrolijke Vaudeville in zes tafereelen, naar het Hoogduitsch vrij bewerkt; met nieuwe Decoratien, nieuwe Couplètten enz. Na hetzelve: FOLLEVILLE! IK MOET JE EENS OMHELZEN! nieuwe vrolijke Vaudeville in één bedrijf. Zullende de hoofdrollen in bovenstaande stukken door de Dames SABBATROLLES en ROOS, benevens de Heeren JUDELS, MORIN en STABBITSKI vervuld worden.

Aanvang [illegible] ure.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

BIJVOEGSEL VAN DE MIDDELBURGSCHE COURANT.

Zaturdag 30 julij 1859.

Staten-generaal.

In de zitting der tweede kamer van dingsdag is, zoo als wij reeds in ons vorig nommer gemeld hebben, het eerst behandeld het voorstel der heeren Strens, Olivier, Meeussen, Slicher van Domburg, Dommer van Poldersveldt en Sander, strekkende tot het uitstellen der beraadslagingen over het wetsontwerp betreffende den Noorderspoorweg. Dat voorstel luidde aldus:

„De ondergeteekenden, in aanmerking nemende dat het wegens het naauw verband der beide wetsvoordragten wenschelijk is, de behandeling van het wetsontwerp tot bekrachtiging van de concessie voor den zuiderspoorweg gelijktijdig te doen plaats hebben met, of althans onmiddelijk te doen volgen op, de behandeling van het wetsvoorstel tot bekrachtiging van de concessie voor den noorderspoorweg, en overtuigd, dat bij den ver gevorderden tijd dezer zitting het niet te verwachten is, dat de voordragt betreffende den zuiderspoorweg tijdig genoeg in staat van wijzen zal zijn om nog in deze zitting te worden afgedaan, hebben de eer voor te stellen, dat de kamer besluite, de behandeling van het wetsontwerp betreffende den noorderspoorweg te verdagen tot den aanvang der volgende zitting."

De heer Meeussen, dat voorstel toelichtende, toonde aan dat op 12 julij jl. het besluit genomen werd tot vaststelling der bedoelde beraadslagingen bij de veronderstelling dat het voorstel aangaande den zuidelijken spoorweg welligt nog in deze zitting zou kunnen in behandeling komen. Daartoe thans geene mogelijkheid bestaande, daar het voorloopig verslag over het laatste onderwerp nog niet bekend is en regering en kamer alzoo met elkanders gevoelen niet bekend zijn, zou het, zijns inziens, eene inbreuk op de parlementaire convenance zijn op het houden der beraadslagingen over de voordragt nopens den noorderspoorweg aan te dringen. Hij geloofde dit te meer, aangezien er een naauw verband bestaat tusschen de verschillende ontwerpen betreffende deze aangelegenheid, en het verlangen bestaat naar het aannemen van een stelsel van spoorwegen voor het geheele land. Behandeling van de onderscheidene voorstellen op zich zelve en afzonderlijk, achtte hij hoogst verkeerd wegens het financieel verband dat tusschen alle bestaat, en de noodzakelijkheid om eene rigting van lijnen te bepalen die met nut het geheele rijk doorsnijden, op zoodanige wijze dat het binnenlandsch en internationaal verkeer daardoor bevorderd worde. Een volledig overzigt van het geheel op dit oogenblik niet bestaande, waren de leden bij de behandeling van het wetsontwerp op den noorderspoorweg, gelijk hij meende, niet vrij noch onbevangen in hun oordeel. Het te volgen plan bij de daarstelling der spoorwegen oordeelde hij nog niet rijp voor uitvoering, en die meening trachtte hij te bewijzen door te wijzen op de verschillende handelingen der regering sedert 1856 in deze kwestie, en op de daarop van de zijde der kamer gemaakte opmerkingen, alsmede op de bedenkingen van onderscheidene zijden tegen de reeds verleende concessien, opgerezen bij de verdeeldheid der gevoelens nopens de rigting der lijnen. De gedane motie zou de goede afdoening der zaak bevorderen, en dit zou te eer kunnen geschieden indien de regering bij de aanstaande zitting een nieuw wetsontwerp aangaande deze aangelegenheid inzond, waaromtrent geene of slechts korte schriftelijke behandeling behoefde plaats te hebben. Hij beval het voorstel, tot welks indiening hij verklaarde aanleiding te hebben gegeven, en waarvoor hij zich verantwoordelijk stelde, aan de kamer aan, in de stellige overtuiging dat daarmede in het belang van het land gehandeld zou worden.

De heeren Westerhoff, Blaupot ten Cate, Idzerda, van Heiden Reinestein, Zylker en Dirks bestreden de motie op onderscheidene gronden. Het terugkomen op het vroeger door de kamer genomen besluit omtrent de behandeling van het wetsontwerp betreffende den noorderspoorweg achtten zij te zijn beneden de waardigheid der kamer en tegen het belang der natie. Dat besluit was genomen in een tijd van politieke verwikkelingen in Europa, en nu was er geen reden bij veranderde gelukkiger omstandigheden zoodanig besluit te vernietigen, en daarmede dit onderwerp onafgedaan te laten en aldus het getal onbehandelde wetsvoorstellen onnoodig te vermeerderen. Sedert 1857 was reeds op het ten einde brengen dezer aangelegenheid door de kamer aangedrongen, de regering had gedaan wat zij vermogt, en nu de zaak in staat van wijzen verkeerde was er geen aannemelijke reden te vinden daarin vertraging te brengen en alzoo den staat van onzekerheid te doen voortduren. Liever wenschten zij eene verwerping van het ontwerp, dan eene voortdurende spanning te doen aanhouden en daardoor verwarring te stichten. Zoo voortgaande zou de eerbied voor den constitutionelen regeringsvorm niet vermeerderen, bij het steeds belemmeren van de zijde van sommigen van het tot stand brengen van vele nuttige en belangrijke zaken.

De heeren van Hoëvell, ter Bruggen Hugenholtz en Duymaer van Twist beantwoordden die sprekers welke gewaagd hadden van intrigues van eenigen om de behandeling van dit onderwerp steeds te verschuiven, en gaven den wensch te kennen dat in deze discussie zonder hartstogtelijkheid het woord mogt gevoerd worden. De laatste en de heeren Thorbecke en van der Linden lichtten de vergadering in, nopens de omstandigheden waarop in den loop der beraadslaging gedoeld was, dat niet volgens verlangen van sommigen het voorloopig verslag op het wetsontwerp nopens den zuiderspoorweg zoo spoedig afgewerkt was als men wenschte en gelijktijdig daarmede het voorloopig verslag was in behandeling gebragt van de indische comptabiliteit, een onderwerp dat, veel vroeger ingekomen en onderzocht, niet onafgedaan mogt blijven, ofschoon om die reden evenwel toch de opmaking van het eerst bedoelde verslag niet op zijde gelegd was geworden.

De heer Storm van 's Gravesande ondersteunde de motie hoofdzakelijk om de bijzonderheid dat bij eene beraadslaging in het tegenwoordig oogenblik het wetsontwerp op den Noorderspoorweg gevaar zou loopen door verschillende minoriteiten van leden te worden afgestemd.

De heeren van Hall, van Hoëvell en Thorbecke verklaarden hunne stem afhankelijk te zullen stellen van het oordeel over deze motie door de regering uit te brengen, waarna de heer Dirks tot de regering de vraag rigtte, of deze in het begin der volgende zitting de bedoelde wetsontwerpen weder zou indienen, en of zij er genoegen mede zou nemen dat alsdan die zaak opgevat wierd in dien stand, waarin het ontwerp nopens den Noorderspoorweg zich thans bevindt, en het andere zich alsdan zal bevinden. Tevens stelde hij voor eene motie van den volgenden inhoud:

Dat de kamer besluite om, met afwijking van het bepaalde bij art. 132 van het reglement van orde, hare werkzaamheden, met betrekking tot de wetsontwerpen tot bekrachtiging van eenige artikelen der concessien van de Noorder- en Zuiderspoorwegen, bij het op nieuw indienen daarvan door de regering in de zitting van 1859—1860 in dien stand te hervatten waarin het eerstgenoemde wetsontwerp (de Noorderspoorweg) zich thans bevindt, en het laatste (de Zuiderspoorweg) zich alsdan zal bevinden, in dier voege dat de sluiting der zitting geene stuiting maar slechts hervatting der behandeling in statu quo te weeg brengt.

De minister van financien heeft te kennen gegeven niet te zullen treden in eenige wederlegging van de bezwaren door sommige sprekers tegen de bedoelde wetsontwerpen bij deze gelegenheid ingebragt. Hij bepaalde zich tot de verklaring dat hij op den 12 julij niet aangedrongen had op eene onmiddelijke behandeling der hier bedoelde zaak, maar ook geene reden voor uitstel daarvan had gevonden. Thans, nu eene bepaalde motie tot zoodanig uitstel was gedaan, en na de ondersteuning die zij ondervonden had, alsmede in aanmerking nemende de wijze waarop de beraadslaging daarover van wederzijden was gevoerd, zag hij geen reden om zich tegen de aanneming van het voorstel te verzetten, zullende de regering in zoodanige aanneming berusten; welke verklaring hij later nog aan de heeren ter Bruggen Hugenholtz en van Hoëvell herhaalde. Met betrekking tot de vragen van den heer Dirks, gaf hij te kennen dat de regering gezind was om, bij eene aanneming der motie van de zes leden, zoo spoedig mogelijk in de volgende zitting de zaak op nieuw bij de kamer aanhangig te maken, en dat, wat de tweede vraag betrof, hij voor zich steeds gewenscht had dat hetgeen de heer Dirks voor dit bepaalde geval beoogde, als regel over het algemeen mogt worden aangenomen, daar aldus veel werk niet nutteloos zou worden verrigt.

Nadat de heer Mackay nog op eene aanmerking van den heer van Heiden Reinestein geantwoord en aangetoond had, dat bij de behandeling dezer zaak het belang van het algemeen alleen moet worden in het oog gehouden, en nadat de minister van binnenlandsche zaken op eene dienaangaande gestelde vraag van den heer ter Bruggen Hugenholtz gezegd had, dat er aanschrijvingen waren gerigt aan de gemeentebesturen die als belang hebbende bij de daarstelling van de Zuiderlijn te beschouwen zijn, nopens de daaraan te geven ondersteuning, maar dat deswege nog geen berigten waren ingekomen, werden de beraadslagingen over de motie van de zes leden gesloten en deze met 47 tegen 17 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren Wybenga, Gevers Deynoot Wintgens, Idzerda, ter Bruggen Hugenholtz, van der Veen, Lyklama à Nyeholt, Westerhoff, Taets van Amerongen, Reinders, Hoekwater, Dirks, Blaupot ten Cate, Sloet tot Oldhuis, Zylker, van Heiden Reinestein en de voorzitter.

Daarna werd het voorstel van den heer Dirks in behandeling genomen. De heeren Meeussen, van Hall, Dullert, Godefroi, Thorbecke, van der Linden en Wybenga voerden daarover het woord. Het werd op onderscheidene gronden bestreden, vooral met het oog op de bepalingen van het reglement van orde en op die der grondwet, welke de wijze van overweging van wetsvoorstellen voorschrijven, terwijl men de regering niet wenschte in staat gesteld te zien om, naar aanleiding van de heden gevoerde beraadslaging, zich den tijd tot de aanstaande zitting ten nutte te maken, om op sommige punten der verleende concessien terug te komen, hetgeen het geval niet zou kunnen zijn indien het voorstel werd aangenomen. Dit werd met 51 tegen 10 stemmen verworpen.

Voor hebben gestemd de heeren Strens, Dommer van Poldersveldt, van der Veen, Lycklama à Nyeholt, Dirks, Sloet tot Oldhuis, Slicher van Domburg, Zylker, van Heiden Reinestein en Sander.

Daarna zijn de beraadslagingen gevoerd over het wetsontwerp tot vaststelling der begrooting voor de gestichten te Ommerschans en Veenhuizen, voor het tweede halfjaar 1859.

De algemeene beraadslagingen afgeloopen zijnde, werden die over de artikelen aangevangen. De heer Betz stelde voor om de bezoldigingen, toelagen en belooningen van ambtenaren en bedienden hetzij tijdelijk of voor vast in de gestichten aangesteld, in plaats van voor f 20,500, voor f 18,250 uit te trekken, welk voorstel met 32 tegen 20 stemmen werd aangenomen.

Allereerst is de kamer woensdag voortgegaan met de behandeling van het wetsontwerp tot vaststelling der begrooting voor de gestichten te Ommerschans en Veenhuizen voor het tweede halfjaar 1859, waarvan de overwegingen dingsdag tot onder-artikel 2 van art. 1 der voordragt gevorderd waren. Over het ontwerp werden geene beraadslagingen meer gevoerd; het werd, na de goedkeuring der onderscheidene artikelen en beweegredenen, met 41 tegen 2 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren Meylink en Wintgens.

Daarna werd aangenomen het wetsvoorstel over de tuchtiging, op te leggen aan de verpleegden in de gestichten te Ommerschans en te Veenhuizen, die niet wegens bedelarij of landlooperij zijn veroordeeld.

Vervolgens werden behandeld de conclusien der rapporten door commissien tot onderzoek van regeringsbescheiden uitgebragt.

De eerste was die van het rapport der commissie omtrent het verslag van het beheer en den staat der kolonien over 1856, strekkende om een exemplaar van het rapport te doen toekomen aan den minister van kolonien met verzoek om nadere mededeelingen en inlichtingen op de daarvoor vatbare punten.

Deze werd na eenige discussie met algemeene stemmen aangenomen.

Bij de overweging van de conclusie van het rapport der commissie tot onderzoek van de additioneele overeenkomst en het tractaat met Japan van 1857 en 1858, welke strekte om een afschrift van het rapport te zenden aan de ministers van kolonien en van buitenlandsche zaken, herinnerde de heer Dullert aan de omstandigheid dat bij eene vroegere gelegenheid aan de regering gevraagd was om opgave te doen van de tusschen Nederland en Japan, omtrent gedane verstrekkingen bestaande rekening; die vraag herhalende wilde hij weten of bij den minister van kolonien daaromtrent iets naders bekend ware, te meer daar, naar hij geloofde, die rekening voor Nederland niet voordeelig was. De minister gaf te kennen dat een deel der schuld was afgedragen, maar aangezien op sommige posten der rekening bij hem twijfel gerezen was, hij deswege nadere ophelderingen afwachtte.

Ten derde behandelde de kamer de conclusie van het rapport der nieuw benoemde commissie op de inlichtingen nopens het adres van W. Bosch, gepensioneerd chef der geneeskundige dienst in Nederlandsch Indie, welke strekte om de inlichtingen op de griffie der kamer neder te leggen.

De heer van Hoëvell die conclusie verdedigende, als lid der commissie van onderzoek, herinnerde aan het vroeger gebeurde in deze zaak, waarbij de conclusie der eerstbenoemde commissie was afgestemd, evenzeer als een nader voorstel door een lid der kamer tijdens de openbare behandeling gedaan. Hij geloofde dat deze conclusie er toe zou leiden om aan het verlangen van den adressant te voldoen die inzage, om mededeeling van stukken, van hem afkomstig, ter zijner regtvaardiging en in het publiek belang verlangde; aan welk verzoek te eerder zou kunnen worden toegegeven na de verzekering door den minister nog kortelings gegeven aan den heer Duymaer van Twist, dat hem zoodanige bescheiden van regeringswege zouden worden verstrekt als deze oordeelde noodig te hebben ter zijner verdediging nopens sommige zijner handelingen als gouverneur-generaal; terwijl ten tweede de tegenwoordige minister vroeger het zelfde voorregt had genoten toen hij de openbaarmaking van bescheiden noodzakelijk achtte, die betrekking hadden op zijn bestuur in Indie.

De heer van Eck verklaarde zich met de conclusie niet te kunnen vereenigen, en trad in zijne bestrijding in eene breedvoerige beschouwing omtrent eenige constitutionele leerbegrippen welke hij met deze zaak in verband bragt. De heer Thorbecke eindelijk, formuleerde zijn gevoelen omtrent de onregtvaardigheid welke men den adressant zou aandoen, indien men zonder wettige redenen zijn wensch onvervuld liet, eene handeling welke hij aan despotisme grenzende gelijk zou achten, door voor te stellen bij de conclusie het volgende te voegen:

„De kamer is van oordeel dat het zonder bijzondere redenen van weigering onbillijk zou zijn aan den adressant de inzage of mededeeling te onthouden van stukken die hij schijnt tot zijne regtvaardiging te behoeven." Achter de woorden redenen van weigering laschte hij, op eene door den heer Duymaer van Twist gemaakte opmerking in, de woorden, ter beoordeeling van de regering, ten einde wel te doen uitkomen, dat de regering hierin vrij moet handelen, zonder daarin door een besluit der kamer gedrongen te worden.

De minister van kolonien gaf te kennen, dat zoo lang hij minister was, hij geene uitvoering zou geven aan eenig besluit der kamer, waarbij men hem zou willen noodzaken stukken uit te leveren aan een gewezen dienaar van den staat, ter zake van den inhoud daarvan. Voor het overige verklaarde hij het in beginsel met den heer Thorbecke eens te zijn dat de minister de reden van weigering niet behoefde op te geven; de redenen van weigering in dit geval schroomde hij echter niet mede te deelen, en wel onder anderen deze, dat de adressant zich niet behoefde te regtvaardigen, omdat hij niet beschuldigd was geweest, eene bewering welke door den heer van Hoëvell werd tegengesproken, aangezien bij eene vorige gelegenheid de minister in eene rede den bedoelden ambtenaar verwijtingen had gedaan.

Nadat de heeren Wintgens en Dumbar van Poldersveldt als leden der commissie, en van Hall nog het woord hadden gevoerd werd de bijvoeging van den heer Thorbecke met 32 tegen 18 stemmen aangenomen, en de aldus gewijzigde conclusie zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Ten laatste nam de kamer zonder hoofdelijke stemming aan, de conclusie van het rapport der commissie tot onderzoek van het laatste ingekomen regeringsverslag over West-Indie, welke conclusie strekte om het verslag voor kennisgeving aan te nemen.

Nadat de commissie voor de verzoekschriften rapporten had uitgebragt op eenige in hare handen gestelde adressen, met welke conclusien de kamer zich vereenigde, werd deze tot nadere bijeenroeping gescheiden.

VERKORTE MEDEDEELING

VAN HET

DOOR HEEREN GEDEPUTEERDE STATEN VAN ZEELAND,

volgens art. 162 der provinciale wet, uitgebragt

VERSLAG

van den toestand der provincie Zeeland,

in de zomervergadering van 1859 der provinciale staten.

(Vervolg.)

Eene afdeeling der maatschappij van toonkunst te Goes telt op de daaraan verbondene zangschool 47 leerlingen.

Nog bestaat te dier plaatse eene zang-vereeniging, met 68 werkende en 32 honoraire leden.

De afdeeling der zoo even gemelde maatschappij te Zierikzee telde 20 tot 30 leden. In 1858 had daar ter plaatse eene uitvoering op groote schaal plaats, die gezegd wordt algemeenen bijval verworven en de uitvoerders tot eer verstrekt te hebben.

De muziek-vereeniging Harmonie, te Hulst, bestaat uit een 30tal leden. De gemeente draagt eene som van f 30 bij, ter te gemoetkoming in de bezoldiging van een onderwijzer.

Te Neuzen werd een muziek-gezelschap onder den naam van Apollo opgerigt, hetwelk allezins goede vorderingen maakte.

Het onderwijs aan de teekenschool te Vlissingen was voldoende. Het lokaal waarin het wordt gegeven wordt daarentegen als slecht vermeld.

De leerlingen bij de teekenschool te Zierikzee maakten goede vorderingen. De onderwijzers en de adsistent-onderwijzer bij die inrigting deden behoorlijk hunnen pligt.

De teekenschool te Tholen werd gedurende de wintermaanden door 12 leerlingen bezocht. De kosten van die inrigting worden gedekt door bijdragen uit de gemeentekas en van de maatschappij Tot nut van 't algemeen, alsmede door de schoolgelden der leerlingen.

De volkszangschool te Vlissingen had een 80tal leerlingen van beiderlei kunne. Het onderwijs wordt er gratis gegeven, doch schijnt, even als het daartoe gebezigde locaal, niet bevredigend.

De in 1857 te Aardenburg opgerigte volks-bibliotheek telt thans 331 werken, te zamen 570 boekdeelen uitmakende, welke weldra in een bijzonder locaal zullen geplaatst worden.

Armwezen.

De toestand kan gezegd worden in 36 gemeenten te zijn verbeterd, hetgeen bevestigd wordt door de opgaven, waaruit blijkt dat het getal personen, die door de openbare liefdadigheid in 1858 zijn ondersteund geworden, 1789 minder is geweest dan in 1857, en dat ook voor onderstand nagenoeg f 8300 minder is uitgegeven.

Als de reden hiervan kan beschouwd worden, de buitengewonen zachte weêrsgesteldheid van den afgeloopen winter, waardoor eene bijna onafgebroken voortzetting der werkzaamheden van de meeste bedrijven is mogelijk geweest, de zeer gunstige aardappelen-oogst, en de verbeterde verhouding in vele gemeenten ten platten lande der werkzaamheden tot de bevolking van den arbeidenden stand.

Omtrent de werking der wet tot regeling van het armbestuur blijft het gevoelen van vele gemeentebesturen steeds ongunstig. Dat ongunstig gevoelen is hoofdzakelijk gegrond op de bezwaren die uit de toepassing van art. 27 en 41 dier wet worden ondervonden. De kerkelijke armbesturen, zegt men, onttrekken zich meer en meer aan de ondersteuning van die behoeftigen, die volgens de burgerlijke wet elders onderstands-domicilie hebben, waarvan het gevolg is dat het burgerlijk armbestuur hulp verleent en het verstrekte wordt teruggevorderd.

Hetgeen voor onderstand van elders verpleegden in 1857 uit de plaatselijke kassen is moeten worden teruggegeven, bedroeg alleen voor 40 gemeenten de belangrijke som van f 6795,72.

Bij een schrijven van de algemeene synodale commissie der nederlandsche hervormde kerk, aan de algemeene kerkeraden der gemeenten van die kerk van den 15 november 1858, en van den heer F. J. van Vree, bisschop van Haarlem aan de bisschoppelijke commissarissen bij de roomsch katholyke parochiale armbesturen in zijne diocees, van den 13 maart 1856, zijn de kerkelijke armbesturen wel aangespoord om zoo veel mogelijk al de in hun kerkelijk ressort wonende behoeftigen te ondersteunen, en hun onder de aandacht gebragt dat zij in de voorschriften der burgerlijke armenwet geene aanleiding mogen zoeken om zich aan de ondersteuning te onttrekken van die armen welke, naar den geest der kerkelijke reglementen, onbetwistbaar de voorwerpen van hunne zorgen zijn, doch het gunstig gevolg daarvan is nog niet gebleken.

Ook de gemeentebesturen zijn, naar aanleiding van eene circulaire van den minister van binnenlandsche zaken van den 2 maart dezes jaars, ernstig aangezocht om tot vermindering der aangevoerde bezwaren, die uit de toepassing van art. 41 der wet voortvloeijen, van hunne zijde mede te werken en bepaaldelijk aanbevolen om tot het verleenen van onderstand voor rekening van de gemeente van het onderstands-domicilie niet der [illegible] zeggen, dat wanneer de omstandigheden niet dadelijk zoo dringend zijn, dat men daartoe, uit het oogpunt van policie, ook dan zou besluiten, wanneer die ondersteuning niet ten laste van de[illegible], maar voor eigen rekening moest plaats hebben.

Ten aanzien van de door vele gemeentebesturen omtrent de bepaling van art. 27 der wet ingebragte bezwaren, is door de regering opgemerkt, dat het feit, dat de diaconiën in het domicilie-stelsel een geheel ander beginsel huldigen, dan bij de wet op het armbestuur is aangenomen, geen voldoenden grond oplevert om het stelsel der wet te veranderen.

Dat intusschen het bij die wet beoogde doel om de subsidiën te doen verminderen en de bijzondere liefdadigheid te doen vermeerderen, niet geheel en al is gemist, kan blijken uit de opgave, volgens welke de subsidiën, sedert 1854 aan al de armbesturen verleend, met ruim f 45000 zijn verminderd, en de collecten en giften met nagenoeg f 22000 zijn vermeerderd

De op de begrootingen voor 1859 goedgekeurde subsidiën bedragen te zamen f 89.766,25 zijnde f 1371,73 minder dan voor 1858, terwijl het gezamenlijk bedrag in de goedgekeurde rekeningen *van 1857 beloopt f 94,104.73.*

Daar de meerderheid der leden van den kerkeraad der hervormde gemeente te Serooskerke (Schouwen), zich steeds blijft onttrekken om tot de vaststelling van een reglement voor het gecombineerd armbestuur dier gemeente mede te werken, is door dat armbestuur nog geen reglement vastgesteld. Gedeputeerde staten hebben aan den minister van binnenlandsche zaken het voorstel gedaan, om daartoe de tusschenkomst van zijn ambtgenoot voor de hervormde eeredienst enz. in te roepen.

Overigens is het niet bekend dat verzuimen of afwijkingen van de voorschriften der wet tot regeling van het armbestuur hebben plaats gehad.

Op grond van art. 70 der wet, is de tusschenkomst van gedeputeerde staten gevraagd in 17 geschillen over het onderstands-domicilie, en in 10 geschillen over teruggave van onderstand. Van eerstgenoemden zijn er 5 door hunne bemoeijing geschikt, 10 ter beslissing aan den koning moeten worden voorgedragen, en 2 waaromtrent de briefwisseling met de besturen nog niet is afgeloopen. Van die betreffende geschillen over de teruggave van onderstand, zijn er 5 door hunne tusschenkomst uit den weg geruimd, 4 tot geene schikking kunnen worden gebragt, terwijl omtrent 1 nog briefwisseling aanhangig is.

Het getal behoeftige krankzinnigen dat uit deze provincie gedurende het afgeloopen jaar naar het geneeskundig gesticht voor die lijders te Delft werd overgebragt, en voor de kosten van welker verpleging eene tegemoetkoming uit 's rijks kas en uit de provinciale fondsen werd verleend, bedroeg 10.

Instellingen van Weldadigheid.

Alleen de armbesturen van St. Jans- en Sir Boudewijnskerke hebben geweigerd ingevolge art. 10 der wet eenigerlei opgaven mede te deelen.

Van de 293 aanwezige instellingen, strekkende ten behoeve of tot het verzorgen van armen, behooren er:

122 tot die door de burgerlijke overheid geregeld en van harentwege bestuurd, of van gemengden aard, in welker regeling of bestuur door de burgerlijke overheid en van wege eene kerkelijke gemeente, of door bijzondere personen, of door bijzondere niet kerkelijke vereenigingen gezamentlijk wordt voorzien, bedoeld bij litt. *a* en *d* van art. 2 der wet op het armbestuur;

152 tot die van kerkelijke gemeenten, bestemd voor de armen eener bepaalde godsdienstige gezindte, en van wege die kerkegemeenten geregeld en bestuurd, bedoeld bij litt. *b* van art. 2 der wet, en

19 tot die door bijzondere personen, of door bijzondere niet kerkelijk vereenigingen geregeld en bestuurd, bedoeld bij litt. *c* van art. 2 der genoemde wet.

Ter uitzondering van het getal personen die van de commissien tot uitdeeling van levensmiddelen en brandstoffen gedurende den winter onderstand genoten, welk getal niet is opgegeven en dus niet bekend is, naardien ieder inschrijver bij deze commissiën naar zijn goedvinden beschikt over het getal portiën of kaartjes waarvoor hij inschrijft, bedroeg het getal ondersteunden bij: 252 besturen voor huiszittende armen, als 101 gemeente-, 145 kerkelijke- en 6 bijzondere besturen, 17984; bij 6 genootschappen tot ondersteuning van schamele armen (bijzondere) 1487; bij 1 genootschap tot ondersteuning van behoeftige kraamvrouwen (bijzondere) 53; in 19 godshuizen, als 12 gemeente, 5 kerkelijke en 2 bijzondere, 949; in 6 gast- of ziekenhuizen (gemeente) 266; bij 5 instellingen ter werkverschaffing in daartoe ingerigte werkplaatsen, als 1 gemeente, 1 kerkelijke en 3 bijzondere, 403; bij 4 instellingen ter werkverschaffing op andere wijze dan in werkplaatsen, als 2 gemeente, 1 kerkelijke en 1 bijzondere, 81; in het geheel 21223. Ter voorkoming echter van een verkeerd begrip der zaak bij de beschouwing van het getal der ondersteunden, dient in het oog gehouden te worden dat onderscheidene personen twee- of zelfs meermalen onder verschillende instellingen voorkomen, en velen ook niet doorgaande, maar slechts tijdelijk ondersteund werden.

In 1858 werden 1789 personen minder ondersteund dan in 1857. Die vermindering bepaalt zich tot 1588 personen bij de kerkelijke en tot 342 personen bij de bijzondere instellingen. Door de burgerlijke- of gemengde instellingen werden daarentegen 91 personen meer ondersteund.

In 1858 is f 8281,94 minder voor onderstand uitgegeven dan in 1857. De gemeente- of gemengde instellingen gaven f 14018,77½ meer, de kerkelijke f 4907,14½ minder, en de bijzondere f 17388,57 minder uit dan in 1857.

Besturen voor huiszittende armen.

Gemeente instellingen en die van gemengden aard waren er den 1 januarij 1858 aanwezig: in gemeenten boven de 5000 zielen 4, waarvan 3 gesubsidiëerd, en in gemeenten beneden de 5000 zielen 97, waarvan 48 gesubsidiëerd. Den 31 december daaraanvolgende was in de gemeenten boven de 5000 zielen het zelfde getal in den zelfden toestand nog aanwezig en in gemeen*ten beneden de 5000 zielen insgelijks het zelfde getal, waarvan* 4[illegible] Hoewel het getal der instellingen het [illegible] die in de gemeenten beneden de 5000 zielen eenige verandering.

In 1858 zijn 40 personen minder ondersteund dan in 1857.

Gedurende het geheele jaar door werden er onafgebroken 51 minder, in den loop des jaars eens of meermalen tijdelijk daarentegen 11 personen meer ondersteund.

Even als in 1857 wordt de vermindering van het getal der bedeelden alleen opgemerkt bij de instellingen in de voormalige *plattelands gemeenten*, die 130 personen minder ondersteunden, terwijl door die in de vroegere steden 80 personen meer werden ondersteund.

Kerkelijke armbesturen, zoo als bedoeld bij litt. b van art. 2 der armenwet, waren den 1 januarij 1858 aanwezig in gemeenten boven de 5000 zielen 28, waarvan 6 gesubsidieerd, en in gemeenten beneden de 5000 zielen 120, waarvan 10 subsidie genoten. Den 31 december daaraanvolgende was het zelfde getal in eerstgemelde gemeenten nog aanwezig, waarvan toen ook 6 gesubsidiëerd, en in gemeenten beneden de 5000 zielen 122, waarvan 6 gesubsidiëerd.

Er werden 10891 personen ondersteund. Hiervan werden er 5935 in de vroegere steden en 4956 in de overige gemeenten ondersteund. Van deze 10891 ondersteunden genoten er 4342 het geheele jaar door onafgebroken onderstand, waarvan 2445 in de vroegere steden en de andere 1897 in de overige gemeenten; 6549 personen werden eens of meermalen slechts tijdelijk ondersteund, van welk getal er 3490 tot de vroegere steden en 3059 tot de overige gemeenten behooren.

Voor kosten van beheer werd f 1352 voor onderstand in geld f 3600 en voor onderstand in geldswaarde f 1925 minder uitgegeven. *Zoo dat de uitgaaf voor allen onderstand* f 5525 minder bedraagt dan in 1857.

Er werd f 1420,57 minder ontvangen wegens subsidiën van andere instellingen van weldadigheid en f 2726,35 minder wegens die van de gemeentebesturen. De collecten en giften bragten f 2349,55 meer op.

In 1858 hebben geene subsidie genoten de hervormde armbesturen te Kruiningen, Oost en West Souburg, IJzendijke en het roomsch-katholijk armbestuur in laatstgenoemde gemeente, welke in 1857 te zamen met f 1820 waren gesubsidiëerd; voorts is het bedrag van het subsidie dat in 1858 aan 12 armbesturen is verleend geworden, bij één meer (f 225), bij vijf minder (f 1191), terwijl bij de zes overigen dit tot het zelfde bedrag als in het vorige jaar is verleend.

Bijzondere besturen voor huiszittende armen waren den 1 januarij 1858 aanwezig 6, in gemeenten beneden de 5000 zielen, alleen niet gesubsidiëerd. Zij waren den 31 december daaraanvolgende in dien ongesubsidiëerden toestand nog aanwezig.

Er werden 341 personen ondersteund allen in vroegere plattelands-gemeenten. Van dit getal werden 54 het geheele jaar door onafgebroken ondersteund, terwijl aan de overige 287 personen slechts tijdelijk eens of meermalen in den loop van het jaar onderstand verleend werd. In 1857 werden 425 personen ondersteund, waarvan 52 onafgebroken door het geheele jaar, en 373 tijdelijk eens of meermalen in het jaar.

Den 1 januarij 1858 waren van de bijzondere genootschappen die aan schamele armen onderstand verleenen, aanwezig in gemeenten boven de 5000 zielen 3, als te Goes, Middelburg en Zierikzee, en in gemeenten beneden de 5000 zielen insgelijks 3, als te Sluis, Tholen en St. Maartensdijk, allen ongesubsidiëerd. Zij waren den 31 december daaraanvolgende in dien ongesubsidiëerden staat nog aanwezig.

De ontvangen collecten, inschrijvingen en andere vrijwillige bijdragen bedroegen f 3398,30. In 1857 werd deswege f 2369,98 ontvangen.

Twee commissien of vereenigingen, die gedurende den winter uitdeelingen doen van levensmiddelen en brandstoffen, bedoeld bij litt. *a* en *d* van art. 2 der wet waren er den 1 januarij 1858 aanwezig in gemeenten beneden de 5000 zielen, te Aardenburg en te Breskens, niet gesubsidiëerd.

Bijzondere commissien tot uitdeeling van levensmiddelen en brandstoffen waren den 1 janurij 1858 aanwezig in gemeenten boven de 5000 zielen 4; als 1 in ieder van de gemeenten Goes en Zierikzee, en 2 te Middelburg, ongesubsidiëerd, en in gemeenten beneden de 5000 zielen 10, als: 2 te Tholen, en 1 in elk van de gemeenten Veere, Groede, Nieuwvliet, Oostburg, St. Annaland, St. Maartensdijk, Westkapelle en Wissekerke, waarvan er 1 gesubsidiëerd was door eene andere instelling van weldadigheid. In dien toestand waren zij den 31 december daaraanvolgende in die gemeenten nog aanwezig.

[Omtrent het genootschap tot verleening van onderstand aan behoeftige kraamvrouwen en de godshuizen te Middelburg, maakten wij bij het gemeenteverslag melding.]

Zoo als bereids in het verslag van het vorige jaar is aangemerkt, zijn de godshuizen te Goes (het weeshuis, het gasthuis en het proveniershuis), vroeger door bijzondere commissien geregeld en bestuurd, door het gemeentebestuur gerangschikt onder de instellingen van weldadigheid door de burgerlijke overheid geregeld en van harentwege bestuurd.

Van kerkelijke godshuizen waren den 1sten januarij 1858 aanwezig 2 in eene gemeente boven de 5000 zielen, te Zierikzee niet gesubsidiëerd, ofschoon de beide kerkelijke armbesturen, die deze godshuizen beheeren gesubsidiëerd waren, en 3 in gemeenten beneden de 5000 zielen, als 2 te Vrouwepolder (Gapinge en Vrouwepolder), en 1 te Oosterland. Zij waren den 31 december daaraanvolgende in dien toestand nog aanwezig.

(Wordt vervolgd.)

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.